

พฤติกรรมการณ์ดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้นำครอบครัว ในเขต ปกครองท้องที่ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม¹

ปราโมทย์ มลกล้า²
นวลฉวี ประเสริฐสุข³
สมทรัพย์ สุขอนันต์⁴
กมล โพธิเย็น⁵

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับพฤติกรรมการณ์ดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน และการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากหน่วยงานของรัฐ ของผู้นำครอบครัว ในเขตปกครองท้องที่ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม 2) เปรียบเทียบพฤติกรรมการณ์ดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้นำครอบครัว ในเขตปกครองท้องที่ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้ของครอบครัวต่อปี และจำนวนสมาชิกในครอบครัว 3) ปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมการณ์ดำเนินชีวิต ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้นำครอบครัว ในเขตปกครองท้องที่ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือผู้นำครอบครัว ในเขตปกครองท้องที่ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม จำนวน 397 คน ที่สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) การทดสอบค่าที(t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

¹ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองนครปฐม

² ปริญญาโทได้รับทุนวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

⁵ อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน และ แรงสนับสนุนทางสังคมจากหน่วยงานของรัฐ อยู่ในระดับปานกลางส่วนพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก
2. ผู้นำครอบครัวที่มีอายุต่างกันมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้นำครอบครัว ที่มีเพศ ระดับ การศึกษา อาชีพหลัก รายได้ ของครอบครัวต่อปี และจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ไม่แตกต่างกัน
3. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน และการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากหน่วยงานของรัฐ สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของผู้นำครอบครัวในเขตปกครองท้องถิ่นอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ได้ร้อยละ 31.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

คำสำคัญ : เศรษฐกิจพอเพียง การมีส่วนร่วมในหลักเศรษฐกิจพอเพียง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน การสนับสนุนทางสังคม

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the family leaders' level of living performance in accordance with the sufficiency economy-base , knowledge of sufficiency economy , participation in sufficiency economy , reception to sufficiency economy information and social support from organization. 2) to compare the family leaders' living performance in accordance with the sufficiency economy – base as classified by sex , age, educational level, career performance, family annual income and number of family members 3) to determine family leaders' knowledge of sufficiency economy , participation in sufficiency economy, reception to sufficiency economy information and social support from organization as predictors of the family leaders' living performance in accordance with the sufficiency economy – base. Samples were 397 family leaders in local administrative areas of Amphoe Mueng Changwat Nakhon Pathom derived by a multi- stage random sampling technique. Instruments used to collect data were questionnaires constructed by the researcher. Data were analysed for percentage, mean(\bar{X}), standard deviation (S.D.), t-test, One-Way ANOVA and the Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results found that :

1. The family leaders' level of knowledge of sufficiency economy , participation in sufficiency economy, reception to sufficiency economy information and social support from organization were at a moderate level, living performance in accordance with the sufficiency economy-base was at a high level.

2. The family leaders' living performance in accordance with the sufficiency economy – base as classified by age was different with statistical significance at .05. However, when classified by sex , education level , career performance , family annual income and number of family members , the family leaders' living performance in accordance with the sufficiency economy-base were not significantly different.

3. Participation in sufficiency economy, knowledge of sufficiency economy , reception to sufficiency economy information and social support form organization predicted the family leaders' living performance in accordance with the sufficiency economy – base at the percentage of 31.3 , with a statistical significance level of .001.

KEY WORD : sufficiency economy, participation in sufficiency economy, reception to sufficiency economy information, social support.

บทนำ

การพัฒนาประเทศนับจากอดีตที่ผ่านมาเป็นการพัฒนาเพื่อมุ่งสร้างความสำเร็จด้านวัตถุ ที่สามารถวัดมูลค่าได้อย่างชัดเจนเป็นสำคัญ เพื่อนำเอามูลค่าที่วัดได้นั้นไปเปรียบเทียบและจัดอันดับการพัฒนา กับประเทศอื่นๆ ได้ โดยไม่ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านจิตใจอันจะเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนา ด้านอื่นๆ ส่งผลให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำหรือความไม่เสมอภาคในสังคม อันเป็นปัญหาที่เกิดจากการพัฒนาที่ขาดความสมดุลระหว่างความสำเร็จด้านวัตถุกับความเจริญด้านจิตใจ สอดคล้องกับคำกล่าวของนายแพทย์ประเวศ วะสี (2535 : 51) ที่ว่า “การพัฒนาของประเทศต่างๆ จำนวนมารวมทั้งประเทศไทยเป็นการพัฒนาแบบไม่ยั่งยืน (Unsustainable Development) เพราะเน้นที่การพัฒนาเศรษฐกิจระดับมหภาคเป็นสำคัญ ทำให้มีการทำลายสิ่งแวดล้อมสูง ขาดการพัฒนามนุษย์ ครอบครัวยุคและสังคม เป็นเหตุให้สังคมชนบทล่มสลาย และเกิดปัญหาสังคมต่างๆ ตามมา เช่น การอพยพเข้าเมือง อาชญากรรม โสเภณี การละเมิดสิทธิเด็ก และอุบัติเหตุต่างๆ”

วิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นเป็นบทเรียนของการพัฒนาที่ไม่สมดุลและไม่มีเสถียรภาพ ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ที่ไม่คำนึงถึงระดับความเหมาะสมกับบริบทของประเทศ ภูมิสังคม หรืออัตภาพขององค์กร หรือความพร้อมของคนและระบบ เป็นการพัฒนาที่ขาดความเข้าใจในสภาพความเป็นจริงของคนในสังคม ในปัจจุบันหน่วยงานต่างๆ ทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชนได้พยายามหาหนทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวและส่งเสริมสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น เพื่อเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน และพบว่าได้มีการน้อมนำกระแสพระราชดำริขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในเรื่องแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เข้ามาเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนา ซึ่งเน้นแนวทางการดำเนินชีวิตให้ได้สมดุลบนทางสายกลางที่ไม่เบียดเบียนกัน หยุดการสร้างความสำเร็จทางด้านวัตถุเพียงอย่างเดียวหันมาส่งเสริมความเจริญทางจิตใจให้มากขึ้น โดยอยู่บนพื้นฐานของการใช้ปัญญาในการเรียนรู้ร่วมกัน ใช้เป็นหลักในการขับเคลื่อนรากฐานในการดำเนินชีวิตของบุคคลในชาติ โดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตประจำวันของมนุษย์ให้ดำเนินไปอย่างสมดุลและก่อให้เกิดความสุขตามอัตภาพและเป็นการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนตลอดไป

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นผู้นำในด้านการดำเนินพฤติกรรมในชีวิตประจำวันตามแนวคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งในด้านพระราชจริยวัตรประจำวันและพระราชกรณียกิจต่างๆ ตลอดจนโครงการตามแนวพระราชดำริต่างๆ ที่ใช้แนวคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อทรงแสดงแบบอย่างของพฤติกรรมที่สามารถปฏิบัติได้จริงทั้งในการดำเนินชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพแก่พสกนิกรในประเทศ ได้ทรงเน้นย้ำถึงการยึดหลักของความพอประมาณ ความมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน ภายใต้อิทธิพลของปัญญาคุณธรรม ดังนั้นการที่บุคคลได้มีเข้ามาในบทบาท สังเกต พุดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การเห็นแบบอย่างจากบุคคลเศรษฐกิจพอเพียงตัวอย่าง การจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ สังคมประสบการณ์ตรง โดยมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง จะเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ส่งเสริมให้บุคคลได้ประพฤติปฏิบัติตนตามแนวทางดังกล่าว

อย่างไรก็ตามการที่คนในประเทศจะมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงได้นั้น จะต้องอาศัยปัจจัยที่จะส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมหลายประการด้วยกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างชัดเจนในระดับหนึ่งเสียก่อน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าความรู้ในเรื่องหลักเศรษฐกิจพอเพียงจึงน่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ในขณะที่เดียวกันสื่อมวลชนก็นับได้ว่ามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการชักจูงให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ท้าที ความคิด ความเชื่อ ตลอดจนพฤติกรรมของคนในสังคมด้วยการใส่ความคิด การนำเสนอข่าวสารข้อมูล การถ่ายทอดวัฒนธรรมและการสร้างภาพลักษณ์ หรือการสร้างค่านิยมต่างๆ ให้เกิดขึ้นกับบุคคลในสังคม จึงนับได้ว่าสื่อมวลชนเป็นผู้กำหนดรากฐานให้กับสังคม เปรียบเสมือนผู้นำและผู้สร้างภาพลักษณ์ทางความคิดให้สาธารณชนยอมรับและเห็นด้วย (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์

2539) ดังนั้น สื่อมวลชนจึงมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นแนวทางและเผยแพร่สู่สาธารณชนอย่างกว้างขวาง ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ สมพงษ์ จิตระดับ จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี 2550 ในเรื่องการเข้าถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กและเยาวชน จากการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง 62 คน เป็นชาย 17 คน หญิง 45 คน พบว่า แหล่งความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงที่เด็กและเยาวชน ได้รับทราบสูงสุด คือ ผ่านรายการโทรทัศน์ 52 รายหรือ คิดเป็น 31.14% รองลงมา คือ ครู อาจารย์ 44 ราย หรือคิดเป็น 26.35% อินเทอร์เน็ต 18 ราย หรือ 10.78% พ่อแม่ และคนในครอบครัว 16 ราย หรือ 9.58% (หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ออนไลน์ 2550) จากข้อมูลข้างต้นนี้จึงสามารถสรุปได้ว่า สื่อมวลชนน่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของผู้นำครอบครัว ในเขตปกครองท้องที่ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

นอกจากนี้การดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจะเกิดประสิทธิภาพมากขึ้นเพียงใดนั้น ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับคนที่บุคคลได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากหน่วยงานของรัฐ อันได้แก่ การที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคล ได้รับข้อมูล ความรู้ ข่าวสาร งบประมาณ อันจะเป็นแรงผลักดันให้บุคคลสามารถปฏิบัติตนได้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ การได้รับการสนับสนุนทางสังคม(Social support) เป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ดังที่ เพนเดอร์ Pender 1996, อ้างถึงใน เปรมฤดี เจริญพร 2542:40) ได้กล่าวว่าการได้รับการสนับสนุนทางสังคมส่งผลด้านจิตใจ เกิดความรู้สึกในการเป็นเจ้าของ การเป็นที่ยอมรับ การได้รับความรักและรู้สึกมีคุณค่า ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับทุกคน ซึ่งจากการศึกษาของ นีรัต ถึงนาค และ ชมพูนุท เมฆเมืองทอง (2550: 181) ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนากรณีศึกษาเกษตรกรที่ดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้การดำเนินชีวิตของเกษตรกรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงประสบความสำเร็จ คือ การได้รับกำลังใจจากหน่วยงานของรัฐ เพราะเกษตรกรยังมีความเชื่อว่าการที่มีหน่วยงานรัฐไปเยี่ยมเยียน จะก่อให้เกิดกำลังใจ นอกจากนี้จะได้ทราบแนวทางในการแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ สำหรับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของผู้นำ ครอบครัวก็เช่นกัน จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐในด้านการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจ การสร้างศูนย์การเรียนรู้และบูรณาการการพัฒนา การสนับสนุนด้านงบประมาณ ดังนั้น ปัจจัยด้านการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากหน่วยงานของรัฐ น่าจะส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของผู้นำครอบครัว ในเขตปกครองท้องที่ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

อำเภอเมืองนครปฐมได้ตอบรับสนองนโยบายของรัฐบาลในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในท้องที่ มีการจัดเวทีประชาคม กิจกรรม 4 ฐานการเรียนรู้ และจัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน(SML) ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่อำเภอเมืองนครปฐม โดยผล

ที่คาดว่าจะได้รับคือ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้ เข้าใจปัญหาตนเอง มีกิจกรรมลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ เข้าถึงแหล่งทุน ชุมชนใช้แผนชุมชน ในการนี้ผู้วิจัยได้เล็งเห็นผู้นำครอบครัว ซึ่งเป็นบุคคลที่ดูแลรับผิดชอบ ค่าใช้จ่ายต่างๆ ในครอบครัวและดูแลทุกข์สุขของสมาชิกในครอบครัว ซึ่งน่าจะเป็นแกนหลักในการสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงให้กับครอบครัว ชุมชน และสังคมได้เป็นอย่างดี จึงมีความสนใจศึกษาพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของผู้นำครอบครัวในเขตปกครองท้องที่ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม เพื่อนำผลวิจัยไปสนับสนุนการดำเนินงานของภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประยุกต์ใช้เป็นหลักคิด และแนวทางปฏิบัติ ให้แก่บุคคล ครอบครัว และชุมชน มีวิถีชีวิตพอเพียงนำไปสู่ความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชนในอำเภอเมืองนครปฐมและเป็นการพัฒนาที่มั่นคงและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ความรู้เกี่ยวกับ หลักเศรษฐกิจพอเพียง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน และการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากหน่วยงานของรัฐของผู้นำครอบครัวในเขตปกครองท้องที่ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้นำครอบครัวในเขตปกครองท้องที่ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้ของครอบครัวต่อปี และจำนวนสมาชิกในครอบครัว
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้นำครอบครัว ในเขตปกครองท้องที่ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยกำหนดระเบียบวิธี ดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้นำครอบครัว ในเขตปกครองท้องที่ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม จำนวน 46,044 คน (สำนักทะเบียนราษฎรอำเภอเมือง 2550: 2-3)

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ครั้งนี้ คือ ผู้นำครอบครัวในเขตปกครองท้องที่ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐมจำนวน 397 คนที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน(Multi – Stage Random Sampling)

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรในการวิจัยประกอบด้วย 1) ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้ของครอบครัวต่อปี จำนวนสมาชิกในครอบครัว ความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน และการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากหน่วยงานของรัฐ และ 2) ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และความเหมาะสมของข้อคำถาม แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ กับผู้นำครอบครัว ในเขตปกครองท้องที่ อำเภอเมืองนครปฐม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 40 คน พบว่าแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .66 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .94 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .90 การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากหน่วยงานของรัฐ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .93 และพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .86

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการขออนุญาต และขอความร่วมมือ จากที่ว่าการอำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้ผู้ตอบกรอกเอง จำนวน 97 ฉบับ ได้แบบสอบถามที่ผู้นำครอบครัว ตอบแล้วครบถ้วน สมบูรณ์ จำนวน 397 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ วิเคราะห์ระดับความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ระดับ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน แรงสนับสนุนทางสังคมจากหน่วยงานของรัฐ และพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของผู้นำครอบครัว โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และจำนวน

สมาชิกในครอบครัวโดยการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และหากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยทดสอบหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe's test for all possible comparison) วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของ พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามเพศ โดยการทดสอบค่าที (t-test) แบบ Independent t-test และวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำนายพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้นำครอบครัว โดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้นำครอบครัวในเขตปกครองท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม มีความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 76.8
2. ผู้นำครอบครัวในเขตปกครองท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม มีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน และได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากหน่วยงานของรัฐ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13, 3.00, 2.68$ ตามลำดับ) ส่วนพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$)
3. ผู้นำครอบครัว ในเขตปกครองท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ที่มีอายุต่างกันพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยผู้นำครอบครัว ที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไปมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง มากกว่าผู้นำครอบครัว ที่มีอายุ 41-50 ปี และ ต่ำกว่า 40 ปีลงมา ($\bar{X} = 4.02, 3.85, \text{ และ } 3.76$ ตามลำดับ) ส่วนผู้นำครอบครัวที่มีเพศ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้ของครอบครัวต่อปี และจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ไม่แตกต่างกัน
4. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน และการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากหน่วยงานของรัฐ สามารถทำนายพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของผู้นำครอบครัว ในเขตปกครองท้องที่ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ได้ร้อยละ 31.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 001

การอภิปรายผล

1. ความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากหน่วยงานของรัฐ และพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของผู้นำครอบครัว ในเขตปกครองท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1. ความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ผู้นำครอบครัว ในเขตปกครองท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม มีความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา ทำให้การรับรู้ การเข้าใจและการจดจำเนื้อหาไม่ชัดเจน ซึ่งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อน (2547 : 79) กล่าวว่า การจะนำเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ให้ได้ผลในการดำเนินชีวิต จำเป็นต้องเริ่มต้นจากการมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องว่าเศรษฐกิจพอเพียงหมายถึงอะไร และมีหลักการสำคัญอะไรบ้างที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในภาคปฏิบัติ

1.2 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ผู้นำครอบครัว ในเขตปกครองท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม มีส่วนร่วมในกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากในการที่จะเข้าร่วมกิจกรรมพบว่าผู้นำครอบครัวมักไม่ค่อยมีเวลาว่างต้องปฏิบัติหน้าที่ในการหาเงินมาจุนเจือครอบครัว แต่ก็ไม่ได้ปฏิเสธการเข้าร่วมในกิจกรรมบางครั้งที่ชุมชนจัดขึ้น

1.3 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน พบว่า ผู้นำครอบครัว ในเขตปกครองท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งวิถีชีวิตของผู้นำครอบครัว ส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม อีกทั้งไม่สามารถเปิดรับข่าวสารในขณะที่ทำงานได้ ทำให้มีการเปิดรับข่าวสารได้แต่เฉพาะหลังจากเสร็จสิ้นภารกิจการทำงานเท่านั้น โดยเนื้อหาข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ที่เผยแพร่ผ่านสื่อโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสารและวารสาร ไม่มีการเผยแพร่อย่างต่อเนื่องเท่าที่ควร

1.4 การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากหน่วยงานของรัฐ พบว่า ผู้นำครอบครัว ในเขตปกครองท้องที่อำเภอเมืองจังหวัดนครปฐม ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากหน่วยงานของรัฐ อยู่ในระดับปานกลาง โดยหน่วยงานของรัฐก็ได้ให้การสนับสนุนทางสังคมในเรื่องการอบรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง จาก อบต. พัฒนากร เกษตรตำบล อำเภอ ให้มีการรวมกลุ่ม รวมตัวกันในการประกอบอาชีพเสริม แต่จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่ากลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนเป็น กลุ่มคนเดียวกันไม่มีการกระจายของกลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึง ทั้งงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ที่สนับสนุนนั้นมียู้อย่างจำกัด ไม่เพียงพอหรือตอบสนองความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

1.5 พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ผู้นำครอบครัว ในเขตปกครอง ท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐมมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เศรษฐกิจพอเพียง เป็นเรื่องที่มีอยู่ดั้งเดิมในสังคมไทย และวิถีความเป็นอยู่ของชาวไทย เมื่อพิจารณาจากวิถีชีวิตของคนนครปฐมจะพบว่ามีชีวิตความเป็นอยู่แบบเกื้อกูลกัน รักใคร่สามัคคีปรองดอง โครงสร้างของสังคมมีความผูกพันกันอย่างแน่นแฟ้น และเมืองนครปฐมเป็นเมืองที่มีอารยธรรม ความเจริญ เศรษฐกิจมั่นคงและเป็นศูนย์กลางแห่งพระพุทธศาสนา ที่สำคัญ เป็นเรื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ และปลูกฝังให้คนหยั่งลึกใน ศีลธรรมพื้นฐาน สำนึกในคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำเนินชีวิต

(ศูนย์ราชการจังหวัดนครปฐม 2551: 79) ประกอบกับรัฐบาลได้มีนโยบายที่มุ่งเน้นปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ โดยการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ เสริมสร้างบทบาทการมีส่วนร่วมของภาคีพัฒนา จัดทำแผนปฏิบัติการในระดับต่างๆ ที่บูรณาการเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ภายใต้อำนาจของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้นำครอบครัว จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และจำนวนสมาชิกในครอบครัว มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ผู้นำครอบครัว ที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกัน แม้เพศจะเป็นปัจจัยที่บ่งบอกถึงความแตกต่างด้านร่างกาย ทำให้เกิดความแตกต่างด้านค่านิยมในการดำเนินชีวิต แต่เนื่องจากบทบาทของผู้นำครอบครัวมีคุณสมบัติพื้นฐาน ที่ต้องแสดงออกถึงอำนาจการตัดสินใจ ดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายต่างๆ รับผิดชอบ ตลอดจนสถานการณ์ต่างๆ ภายในครอบครัว และมีความสามารถในการสื่อสาร จึงทำให้ผู้นำครอบครัวไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือเพศชายมีพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นันทิยา ดอกประโคน (2551 : 83) ที่พบว่าเพศกับการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติของหัวหน้าครัวเรือน ไม่มีความสัมพันธ์กัน

2.2 ผู้นำครอบครัว ที่มีอายุต่างกันมีพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน โดยผู้นำครอบครัวที่มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไปมีพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่าผู้นำครอบครัวที่มีอายุ 41 – 50 ปี และอายุต่ำกว่า 40 ปี ตามลำดับ ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ผู้นำครอบครัวที่มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป มีการเรียนรู้ การสั่งสมประสบการณ์การเป็นผู้นำ และเปรียบเทียบแนวการปฏิบัติที่เหมาะสม มีวุฒิภาวะ ความรับผิดชอบ รอบคอบในการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงมากกว่ากลุ่มวัยอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ รดา อุดลย์วัฒนกุล (2549: 65) ที่พบว่าอายุของหัวหน้าครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับปริมาณการออมภาคครัวเรือน โดยการออมนั้นเป็นการสร้างวินัยในเรื่องของการใช้จ่ายภายในครัวเรือน เพื่อประโยชน์ของครัวเรือนในอนาคต อันเป็นกระบวนการที่เชื่อมต่อไปสู่การสร้างระบบภูมิคุ้มกันของครัวเรือนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

2.3 ผู้นำครอบครัวที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกัน เนื่องด้วยระดับการศึกษาไม่ได้เป็นเครื่องยืนยันความสามารถพื้นฐานของผู้นำครอบครัว เช่น บุคคลที่จบระดับการศึกษาสูงๆ ก็ยังไม่สามารถรับผิดชอบในบางเรื่องได้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชัยพันธ์ เสมสันต์ (2547 :58) พนักงานที่มีการศึกษาต่างกันมีผลต่อการใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการประหยัดพลังงานไฟฟ้าไม่แตกต่างกัน

2.4 ผู้นำครอบครัวที่มีอาชีพหลักต่างกันมีพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกัน เนื่องด้วย ผู้นำครอบครัวจำเป็นต้องมีความสามารถในการประกอบอาชีพ เพื่อดูแล

และรับผิดชอบต่อสมาชิกในครอบครัว อีกทั้งการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจ พอเพียงสามารถนำมาใช้ปฏิบัติกับทุกคน ทุกสาขาอาชีพ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สวรรค์ ชันทอง (2546: 41) ที่พบว่าผู้นำชุมชนที่มีอาชีพต่างกันมีการใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการประหยัดพลังงานไม่แตกต่างกัน

2.5 ผู้นำครอบครัวที่มีรายได้ของครอบครัวต่อปีต่างกัน มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ไม่ว่าผู้นำครอบครัวจะมีเงินเหลือเก็บหรือเป็นหนี้หรือไม่ ผู้นำครอบครัวก็พยายาม ดิ้นรน ขวนขวาย เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตไปได้อย่างต่อเนื่องในการเป็นหนี้ก็สามารถเป็นหนี้อย่างพอเพียงได้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สวรรค์ ชันทอง (2546: 42) ที่พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีรายได้ของครอบครัวต่างกันมีการใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการประหยัดพลังงานไฟฟ้าไม่แตกต่างกัน

2.6 ผู้นำครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวต่างกันมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อธิบายได้ว่า จำนวนสมาชิกในครอบครัว เป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตของครอบครัว เกี่ยวข้องกับการแสดงพฤติกรรมในการอยู่ร่วมกัน มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน แต่ไม่ว่าจะมีสมาชิกในครอบครัวจำนวนเท่าใด ก็สามารถเลือกใช้วิถีชีวิตตามเหมาะสมยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีการวางแผนการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของวรชัย สิงห์ (2549 : 85) ที่พบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในด้านพฤติกรรมการออม

3. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง สามารถทำนายพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของผู้นำครอบครัว ในเขตปกครองท้องถิ่นอำเภอเมืองจังหวัดนครปฐม ซึ่งถ้าผู้นำครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมก็จะส่งผลให้มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง มากขึ้น กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นหัวใจที่สำคัญของการพัฒนา ก่อให้เกิดพลังของทุกฝ่ายในการร่วมกันคิด ร่วมกันทำ และร่วมรับผิดชอบแทนจากการที่ได้ทำงานร่วมกัน นำไปสู่การพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของภาวดี ศรีมุกดา (2545: บทคัดย่อ) ที่พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง ในจังหวัดสมุทรสาคร ได้แก่ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินกิจกรรมเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง

4. ความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ร่วมกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง สามารถทำนายพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของผู้นำครอบครัว ในเขตปกครองท้องถิ่นอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ซึ่งความรู้เป็นสิ่งสำคัญที่ก่อให้เกิดความเข้าใจ เกิดแรงจูงใจที่จะปฏิบัติ การมีความรู้ที่ถูกต้อง ทำให้ทราบว่าจะปฏิบัติอย่างไร ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง (2547: 79-80) กล่าวว่า การจะนำเศรษฐกิจพอเพียงไป

ประยุกต์ใช้ให้ได้ผลในการดำเนินชีวิต จำเป็นต้องเริ่มจากการมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง หากผู้นำครอบครัวมีความรู้มากขึ้นก็จะทำให้ผู้นำครอบครัวมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในระดับที่มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สิริญา อติแพทย์ (2551 : 106) ที่พบว่า ระดับความรู้เกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์กับระดับการปฏิบัติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

5. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน เป็นตัวแปรที่ร่วมทำนายพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้นำครอบครัวในเขตปกครองท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ทั้งนี้หากผู้นำครอบครัวมีการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับเศรษฐกิจ พอเพียงมาก จะสามารถนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและประกอบอาชีพได้มากเพิ่มขึ้น ซึ่งสื่อมวลชนถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร เป็นแหล่งข่าวที่ทรงพลัง มีอิทธิพล ต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์เป็นอย่างยิ่ง เป็นปัจจัยสำคัญอันหนึ่งต่อการเรียนรู้ของประชาชนในสังคมไทย ส่งผลต่อ ทักษะคิดและการแสดงพฤติกรรมทางสังคม อย่างสำคัญซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปาณิสรา วัฒนรัตน์ (2550: บทคัดย่อ) ที่พบว่า การเปิดรายการโทรทัศน์ “ชีวิตที่พอเพียง” มีความสัมพันธ์กับความรู้และพฤติกรรมการปฏิบัติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

6. การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากหน่วยงานของรัฐเป็นตัวแปรที่ร่วมทำนายพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของผู้นำครอบครัว ในเขตปกครองท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม แสดงว่าเมื่อผู้นำครอบครัวได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากหน่วยงานของรัฐมาก ก็จะมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้นด้วย เนื่องจากการสนับสนุนทางสังคม มีความสำคัญที่จะช่วยให้ผู้นำครอบครัวเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหรือส่งผลให้เกิดการกระทำตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ได้อย่างเหมาะสม ทั้งในด้านการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจ การสร้างศูนย์การเรียนรู้ และบูรณาการการพัฒนา การสนับสนุนด้านงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นิรัต ถึงนาค และ ชมพูนุท เมฆเมืองทอง (2550: 181) ที่พบว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้การดำเนินชีวิตของเกษตรกรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงประสบความสำเร็จ คือ การได้รับกำลังใจจากหน่วยงานรัฐ

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1.1 จากงานวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นตัวแปรที่ส่งผลให้ผู้นำครอบครัวมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้นในการจัดกิจกรรมในชุมชน ควรสนับสนุนส่งเสริมให้คนให้เข้ามามีส่วนร่วม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อที่จะได้มาซึ่งตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนที่แท้จริง และในการจัดกิจกรรมควรเป็นช่วงเวลาที่บ้านว่าง สามารถเข้าร่วมได้

1.2 ควรมีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านสื่อมวลชนอย่างสม่ำเสมอ และเข้าใจง่าย ในช่องทางที่ผู้นำครอบครัวสามารถบริโภคสื่อได้ ควรกำหนดเวลาช่วงการประชาสัมพันธ์ ให้เหมาะสม หรืออาจสร้างสื่อ เป็นตอนสั้นๆ สอดแทรกระหว่างรายการหลักหมุดเวียนเป็นประจำ สม่ำเสมออย่างต่อเนื่อง

1.3 ควรฝึกการทำบัญชีรายรับรายจ่ายครัวเรือน ซึ่งเป็นเครื่องมือหนึ่งที่จะช่วยอธิบายความ เข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ เมื่อเริ่มทำบัญชีรับจ่าย ก็จะรู้จักตัวเองมากขึ้น เห็นรูรั่วในชีวิตของ ตัวเอง เช่น อกบายมุข เหล้าบุหรี เครื่องสำอาง ทำให้รู้สถานภาพของตัวเองชัดเจน และที่สำคัญส่งผลให้ สมาชิกในครอบครัวได้มีโอกาสพูดคุยกัน มีกิจกรรมร่วมกัน ทุกคนมีหน้าที่รับผิดชอบ ร่วมกันบันทึก ร่วมกันทำ ร่วมกันวิเคราะห์ สร้างการเรียนรู้ และสร้างภูมิคุ้มกันสำหรับเด็กและเยาวชนในยุคปัจจุบัน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของ ผู้นำครอบครัวในพื้นที่ที่แตกต่างจากเดิม อาจเป็นผู้นำครอบครัวในเขตเทศบาลนครนครปฐม หรือผู้นำ ครอบครัวในภาคต่าง ๆ

2.2 ควรมีการวิจัยถึงพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับประชากร กลุ่มอื่นๆ เช่น นักเรียน นักศึกษา หรือ บุคคลที่เป็นสมาชิกในครอบครัว เพื่อให้ผลการวิจัยมีมุมมองที่ กว้างขวางมากขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติจริง โดยการเก็บ ข้อมูลเชิงคุณภาพ ในลักษณะการสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการ ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

เอกสารอ้างอิง

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). คนเฝ้าสื่อ : วิพากษ์เพรียกเรียกสื่อไทยให้ปฏิรูป : กรุงเทพมหานคร : ชัคเชลมีเดีย.

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. (2547). นานาคำถามเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพมหานคร:สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

ชัยพันธ์ เสมสันต์. (2547). การมีส่วนร่วมในการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของพนักงานองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

- นิรัต ถึงนาค และ ชมพูนุท เมฆเมืองทอง. (2550). การวิจัยและพัฒนากรณีศึกษาเกษตรกรที่ดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดมหาสารคามวารสารพัฒนบริหารศาสตร์ 47(1) : 181-182.
- นันทิยา ดอกประโคน. (2551). เศรษฐกิจหมู่บ้านแบบพอเพียง กรณีศึกษา : การประยุกต์ใช้กับหมู่บ้านของอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย. การศึกษาอิสระ ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประเวศ ะสี. (2535). การพัฒนาพลังสร้างสรรค์ขององค์กร (วิธีแก้ปัญหาที่ยากและสลับซับซ้อน). กรุงเทพมหานคร : หมอชาวบ้าน.
- ปาณิสรา วัฒนรัตน์. (2550). การเปิดรับชม ความรู้ ทำศนคติ และพฤติกรรม ในการปฏิบัติตนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง จากรายการโทรทัศน์ “ชีวิตที่พอเพียง” : กรณีศึกษา เฉพาะกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาวารสารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารสื่อสารมวลชนบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เปรมฤดี เจริญพร. (2542). ความสัมพันธ์ระหว่างสภาวะสุขภาพ การควบคุมตนเอง แรงสนับสนุนทางสังคม และความพึงพอใจในการปฏิบัติงานกับพฤติกรรมการป้องกันสุขภาพของพนักงานรักษาความสะอาด กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ภาวดี ศรีมุกดา. (2545). ปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง กรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- รดา อุดลย์วัฒนกุล. (2550). ปัจจัยกำหนดการออมภาคครัวเรือนและพฤติกรรมการออมภาคครัวเรือนในประเทศไทย. สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรชัย สิงห์ฤกษ์. (2549). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศูนย์ราชการจังหวัดนครปฐม. (2551). ๑๒ ศักยภาพจังหวัดนครปฐม. กรุงเทพมหานคร : บริษัทรุ่งศิลป์การพิมพ์.
- สรัญญา อติแพทย์. (2551). การดำเนินชีวิตตามแนววิถีเศรษฐกิจพอเพียงของคณะทำงานแผนชีวิตชุมชน กรณีศึกษาชุมชนขยายผลในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุวรรณค์ ชันทอง. (2546). การมีส่วนร่วมในการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของผู้นำชุมชน ในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏจันทรเกษม.

สำนักทะเบียนราษฎรอำเภอเมืองนครปฐม (2550). ข้อมูลประชากรอำเภอเมืองนครปฐม ประจำปี 2550. ม.ป.ท. (อัคราณา)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ออนไลน์. เด็กเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงจากทีวี. สืบค้นเมื่อ 6 กันยายน 2550,

จาก <http://www.thairath.co.th/news.php?section=education&content=43553>